

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Enheten för tillstånd
Camilla Frisch
08-785 54 85

BESLUT

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

Enligt sändlista

Tillstånd till viss skydds jakt efter skarv i Östersjön inom Stockholms län under del av 2011.

Beslut

Med stöd av 21 §, 23 a §, 24 § samt 29 § jaktförordningen (1987:905) medger Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) att skydds jakt på storskarv och underarten mellanskarv (nedan kallad skarv) får ske enligt följande:

Länsstyrelsen medger ingrepp mot skarvägg så att de inte kläcks genom prickning av ägg dock ej sprejning av ägg med portilttäppande vätska (s.k. oljering). Ingreppen får på Stora Äggskären ske under perioden 3-15 maj 2011, under maximalt ett tillfälle. På övriga platser får ingreppen ske under maj månad 2011 och vid maximalt två tillfällen per plats. Äggpåverkan får ske i skarvbön på respektive platser nedan. Minst ett ägg per bö ska alltid lämnas oprickat. I bö med kläckta skarvungar får inga ägg behandlas. Dessutom får antalet bö som görs ingrepp i inte bli fler än vad som anges för respektive områden nedan.

1. *Fälöv*, samfällda holmar inom vattenområdet Yxlö, Ösmo församling, Nynäshamns kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.
2. *Vämklubben* i Mysingen inom fastigheten Bedarön 1:1, Nynäshamns församling och kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.
3. *Doftskärs hällar* söder om ön Mörkö inom fastigheten Hörningsholm 2:1, Mörkö församling, Södertälje kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.
4. *Stora Äggskären* norr om Muskö inom fastigheten Vitsgarn 1:1, Haninge kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.
5. *Ryssmasterna (norra och södra)* i Furusundsleden, Österåkers kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.
6. *Skorvan*, Nynäshamns kommun. Högsta antal bö som får göras ingrepp i är **500**.

Ingreppen får göras av Sverker Lovén, Gunnar Berglund (Stockholm Stad), Ture Hagman, Karl-Gunnar Hagman, Hans Larsson, Hans Einar Larsson (Stockholms läns fiskareförbund), Stephan Gäfvert, Linus Perdegård (Hörningsholm), Tommy Jansson (Östana Fidekomiss) och Åke Thudén (fisketillsyningsman) minst två i förening.

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

En oberoende observatör ska närvara för att dokumentera och registrera övrig häckfågelfauna på ön samt hur dessa häckfåglar reagerar på störningen. Eventuell trutpredation av ägg/ungar som orsakas av besöket ska också noteras.

Länsstyrelsen beviljar den som har **Länsstyrelsens tillåtelse att sätta ut gös, öring, lax och ål** tillstånd att utan hinder av gällande fredningsbestämmelser bedriva skydds jakt efter skarv vid av Länsstyrelsen medgivna utsättningsplatser för gös, öring, lax och ål i Östersjön. Tillståndet gäller endast under förutsättning att fastighetsägaren och jakträttshavaren lämnat sina medgivanden. Skyddsjakten får vidare endast bedrivas **inom 300 meter från plats för av Länsstyrelsen tillståndsgiven utsättningsplats av gös, öring, lax och ål inom sju dygn efter respektive utsättningsstillfälle.** Tillståndet gäller **under tiden från om med datum för beslutet till och med den 31 december 2011.** Vid varje utsättningsplats får inte skjutast fler än 50 skarvar och totalt vid alla utsättningsplatser i hela länet högst 150 skarvar.

Jakten får även bedrivas av fastighetsägaren eller jakträttshavaren på platsen i enlighet med ovanstående samt med nedanstående villkor. Det innebär dock inte att jakten av dessa jakträttshavare får utövas på allmänt vatten. Skyddsjakten får ske från motorbåt, dock ej som efterföljsjakt.

1. I Norrtälje kommun får fastighetsägare och andra jakträttshavare med jakträtt på enskilt vatten bedriva skydds jakt efter skarv inom de fastigheter där de har jakträtt inom kommunen under tiden den 1 augusti – 31 december 2011. Varje jakträttshavare får fälla högst 10 skarvar och med stöd av denna punkt får i hela Norrtälje kommun fällas högst 100 skarvar.
2. I Värmdö och Österåkers kommuner får fastighetsägare och andra jakträttshavare med jakträtt på enskilt vatten bedriva skydds jakt efter skarv inom de fastigheter där de har jakträtt inom kommunerna under tiden den 1 augusti – 31 december 2011. Varje jakträttshavare får fälla högst 10 skarvar och med stöd av denna punkt får i hela Värmdö och Österåkers kommuner fällas högst 200 skarvar. I Haninge, Nynäshamn och Södertälje kommuner får fastighetsägare och andra jakträttshavare med jakträtt på enskilt vatten bedriva skydds jakt efter skarv inom de fastigheter där de har jakträtt inom kommunen under tiden den 1 augusti – 31 december 2011. Varje jakträttshavare får fälla högst 20 skarvar och med stöd av denna punkt får i hela Haninge, Nynäshamn och Södertälje kommuner fällas högst 400 skarvar.
3. De som har tillstånd av Länsstyrelsen till sjöfågeljakt får även bedriva skydds jakt enligt p. 1-2 på annat **allmänt vatten** än vad som avses i 12 § första stycket jaktlagen (1987:259, JL), liksom på sådana holmar, klippor och skär som inte hör till något hemman. 12 § första stycket JL anger att

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

jakten på allmänt vatten inom 100 meter från ö som är kortare än 100 meter tillkommer ägaren av ön.

4. Förutsättning för skyddsjakten enligt p. 1-3 ovan är att den bedrivs **inom 300 meter från rörliga eller fasta fiskeredskap.**

Skyddsjakten får ske från motorbåt, dock ej som efterföljsjakt.

Detta beslut kan återkallas av Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen **avslår** ansökningarna i vad de går utöver vad som medgivits.

Villkor

För jakten gäller att

- jakten inte får bedrivas närmare än 300 meter från känd boplats för fiskgjuse och havsörn,
- jakten inte får bedrivas i strid mot bestämmelser om skydd av områden enligt miljöbalken, såsom fågelskyddsområden, sälskyddsområden, nationalparker och naturreservat med bestämmelser om jakt,
- samma grundregler gäller som vid all annan jakt i fråga om bl.a. kravet på att inneha jakträtt, att ha betalat jaktvårdsavgift (jaktkort) och att använda tillåtna jaktmedel,
- jakten får endast bedrivas med skjutvapen förutom vid ingrepp i fåglarnas bon,
- jakten skall ske på sådant sätt att övrigt vilt störs i så liten utsträckning som möjligt, bestämmelser om detta finns i 5 § JL
- jakten skall ske på sådant sätt att den rekreationssökande allmänheten störs i så liten utsträckning som möjligt.

Rapporteringsskyldighet

Rapporteringen är en skyldighet enligt detta beslut. Om skyldigheten att rapportera inte sker på ett tillfredsställande sätt kan detta vara grund för att Länsstyrelsen gör en annan bedömning i frågor i skyddsjakt på skarv i framtida beslut.

De personer som tillåtits göra ingrepp mot skarvägg är solidariskt skyldiga för att i respektive område lämna *rapport över sina åtgärder* till Stockholms läns fiskarförbund. Fiskarförbundet skall **senast 15 september 2011** rapportera resultatet till Länsstyrelsen, Enheten för tillståndsfrågor, Box 22067, 104 22 Stockholm. Av rapporterna ska framgå datum och tider för besöket, antal bon som påverkats på varje plats samt det totala antalet ägg som behandlats på varje plats. De oberoende observatörernas rapport ska också lämnas in till enheten för tillståndsfrågor senast den 15 september 2011.

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

Den som med stöd av detta tillstånd *skjutit skarv* skall fortlöpande rapportera till Länsstyrelsen, Enheten för tillståndsfrågor eller via e-post stockholm@lansstyrelsen.se för att Länsstyrelsen vid behov ska kunna vidta åtgärder så inte fler skarvar fälls än som är tillåtet. De som sökt tillstånd för skarvjakt enligt detta beslut ska **senast den 31 januari 2012** skriftligen *rapportera* resultatet till Länsstyrelsen, Enheten för tillståndsfrågor. Rapporten skall innehålla

- a) uppgifter om hur många skarvar som fällts,
- b) av vem, var och när det skett,
- c) om fågeln varit ringmärkt, ringens inskription,
- d) vilka förebyggande åtgärder som vidtagits vid redskap och utsättningsplatser
- e) eventuella andra iakttagelser som kan vara av intresse, t.ex. effekter av skyddsjakten.

Även de som har Länsstyrelsen tillstånd att sätta ut gös, öring, lax och ål och skjutit vid utsättningsplatser ska rapportera till Länsstyrelsen.

Övriga upplysningar

Eventuella skyddsjaksansökningar för kommande år bör inkomma till Länsstyrelsen **senast den 31 januari 2012**. Vid eventuell ansökan bör bl.a. anges vilken skada som uppstått/befaras uppstå samt vilka andra förebyggande åtgärder som vidtagits.

Bakgrund

Skarvens utveckling i länet

Skarv finns i dag i starka reproduktiva stammar i länet och populationens utveckling följs noggrant genom årliga boinventeringar.

1994 häckade skarv för första gången i historisk tid i länet. Initialt ökade arten mycket kraftigt fram till 2006. Antalet har därefter stabiliserats och varierat mellan 5200 och 6400 bon med en stor mellanårsvariation. Under 2010 häckade i länets skärgård totalt 5513 par, fördelat på 24 kolonier.

2011 års ansökningar

Roslagens Sjöfågeljaktvårdsförening ansöker om förnyat tillstånd till skyddsjakt på skarv och bifogar medlemsförteckning.

Mellersta Skärgårdens Jakt och Viltvårdsförening har ansökt om begränsad skyddsjakt på skarv inom deras verksamhetsområde i Värmdö och Österåkers

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

kommuner. Deras ansökan avser deras medlemmar med jakträtt på enskilt vatten och de framför att det skulle underlätta om jakten kunde ske från motorbåt och på allmänt vatten. Önskvärt vore att få jaga under mars månad för bättre effekt. I området ingår fyra stycken fiskevårdsområden med grunda flader där det är gäddlek och uppväxtområden för ål. De begär skydds jakt på högts 200 inom deras område och redovisning sker genom föreningens försorg senast den 31 januari 2012. När kvoten börjar bli fylld annonseras under föreningsnytt i tidningen Skärgården samt på Mellersta Skärgårdens Jakt och Viltvårdsförenings hemsida. *Yrkesfiskaren Stefan Anjou* söker skydds jakt på skarv och anför bl.a. följande. Han är yrkesfiskare och fiskar med fasta redskap. Ansökan avser tre månaders skydds jakt from 2011-07-01 tom. 2011-10-01 när fiske bedrivs med fasta redskap i Gamla Grisslehamn, Norrtälje kommun. Skarven kommer i början av augusti. Den dyker och fiskar vid redskapen och dels tar den fisk och dels skrämmer den i väg fisk. Antal skarvar som kan tänkas skjutas under en skydds jakt på tre månader är max en skarv i veckan.

Bordsjö Skogar AB Hörningsholms Godsfövaltning har ansökt om äggprickning/oliering av storskarv på Doftskärshällar på Mörkö, Södertälje kommun. Mark- och fiskevattenägare är Hörningsholms Godsförvaltning. Skarvar i stort antal rapporteras utgöra ett starkt hot och påverkan på fiskbestånd och utplantering av ålyngel samt gösyngel. De uppges även göra även stor åverkan på skogsbeklädda holmar i omkringliggande skärgårdsområde. Ansökan är i enlighet med tidigare tillståndsbeslut.

Stockholms läns fiskarförbund samt Jägareförbundet Stockholms län har såsom företrädare för yrkesfiskare och jägare i Stockholms län ansökt om tillstånd till skydds jakt i skärgården med skjutvapen samt möjlighet till ingrepp i fåglars bo. I sin ansökan har de angivit att skarven har ökat kraftigt i Stockholms län de senaste 10 åren och bedöms ha en mycket negativ påverkan på fisket. Kraftiga nedgångar i bl.a. bestånden av gös och abborre i anslutning till stora skarvkolonier har konstaterats. Enligt Fiskareförbundets uppfattning bedöms även utsättningar av öring och gös vara verkningslösa om inte skarvbeståndet minskas. Stockholms läns fiskarförbund och Jägareförbundet Stockholms län anser vidare att det även är angeläget att förhindra att ytterligare skär, öar och fågelskyddsområden i skärgården invaderas av skarven. Skarvens bosättning och häckning medför att växtligheten dödas och att övriga fågelarter trängs undan. Den biologiska mångfalden minskar. Skarvens spillning kan även orsaka en sanitär olägenhet för fast- och fritidsboende och det rörliga friluftslivet. De anser att skydds jakten bör bedrivas enligt modell som bland annat innebär:

- Skydds jakt för jakträttsinnehavare och deras jaktgäster under tiden 1 januari – 20 april och 1 augusti – 31 december.
- Fiskare med yrkesfiskarlicens har skydds jakt inom 300 m från fasta och rörliga redskap året runt.
- Jakträttsinnehavare har skydds jakt året runt i anslutning till fiskodlingar och utsättningsplatser för fisk.
- Skydds jakten är tillåten från båt

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

- Skydds jakt får även bedrivas av dem som har tillstånd till sjöfågeljakt på allmänt vatten.
- Rätt till ingrepp i bon under tiden 1 januari – 31 juli med prickning av ägg alternativt sprejning av ägg med portiltäppande vätska (1 ägg kommer att lämnas orört) vid följande kolonier: Doftskär/Doftskärshällar, Våmklubben, Fälöv, Stora Äggskäret, Skorvan, Norra och Södra Ryssmasterna, Marskärskobben och Alöarna.

Beslutet bör omfatta en tid av 3 år med början 2011-03-01. För samordningsansvar och återrapportering föreslås de kustnära Jaktvårdskretsarna tillhörande Jägareförbundet i Stockholms Län när det gäller skyddsjakten. Övrig återrapportering föreslås ske genom Fiskefrämjandet i Stockholms Skärgård. De har i en tilläggsansökan den 22 mars 2011 angivit att skarvarna koloniserat ytterligare öar och minskat i en del kolonier. De ansöker därför som tillägg till den tidigare inlämnade ansökan om äggprickning eller motsvarande på följande tre öar, Skorvan N 59 53,393 O 17 59,96, Västra Pjukan N 59 0,591 O 18 18,69 samt Tallkobben N 59 23,111 O 18 32,381.

Löparö fiskevårdsområdesförening har ansökt om skydds jakt på skarv under perioden 1 maj – 15 juli 2011 och 2012. Som skäl anförs följande; Fiskevårdsområdet är beläget inom Norrtälje kommun i Stockholms län och omfattar ca 835 ha vattenområde. Såväl fiskevattenägare som fiskerättsinnehavare ingår i fiskevårdsföreningen som förvaltar området och bedriver fiskevårdande åtgärder för att om möjligt bevara ett långsiktigt attraktivt fiske för såväl egna medlemmar som för dem som bedriver fiske med stöd av reglerna för det fria handredskapsfisket. Under den senaste femårsperioden upplevs skarven ha ökat kraftigt i antal. Skarvens föda är som bekant fisk och jakten på föda genomförs i stora flockar. Under våren strax efter islossningen och t.o.m. senare hälften av juli månad kommer stora flockar av skarv in ibland annat området där fiskevårdsområdets vatten är beläget. Företrädesvis har skarvflockarna kunnat iakttas jaga i områden som är dokumenterat kända som lekområden eller i dessa områdens omedelbara närhet för både gös, gädda och abborre. Alla dessa tre fiskarter har kraftigt minskat. Huvudorsaken bedöms vara skarvens inverkan på reproduktionen eftersom deras jakt på föda just i våra vatten i huvudsak sammanfaller med lekperioden för just gös, gädda och abborre. Löparö fiskevårdsområdesförening har tidigare planterat in ål vid två tillfällen och dels gös vid två tillfällen. Huruvida dessa inplanteringar haft någon inverkan på tillgången på ål har inte kunnat bedömas eftersom fiskeförbud har införts på ål. Däremot har inte någon ökad tillgång på gös noterats. Föreningen har nu ansett att ytterligare inplantering är meningslös med tanke på mängden skarv och har därför i årsmötesbeslut uppdragit åt styrelsen att undersöka möjligheten att genom skydds jakt minska antalet skarvar eller i vart fall genom sådan jakt möjligen göra skarvarna mer skygg att jaga föda inom och i närheten av fisken lekplatser.

Ärendenas handläggning

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

Jägareförbundet Stockholms län (då de inte är sökande) samt Stockholms Ornitologiska förening har beretts tillfälle att yttra sig över ansökningarna.

Jägareförbundet har tillstyrkt samtliga ansökningar. De har dock framfört att man i framtiden bör utforma en modell för skarvbeståndets begränsning och förvaltning och är positiva till en fortsatt dialog om samordning av skyddsjakten i hela länet och en gemensam förvaltningsstrategi längst kusten i landet. Jägareförbundet förespråkar även jakt under våren innan häckningsperioden för att möjliggöra en beskattning och störning av skarv som etablerar sig i oönskade områden.

Stockholms ornitologiska förening (StOF) anser att samtliga ansökningar skall avslås. I remissvaren har de sammanfattningsvis i huvudsak anfört följande; Skyddsjakten som pågått i 10 år har utvärderats av dem och utredningen visar att skarvarna tvingats flytta runt i skärgården och detta leder till starkt irritation bl.a. vid Dalarö och i Furusundsleden. Metoden med oljering fungerar inte som man tänkt och fler ägg har behandlats än vad som var tillåtet enligt tillståndet. Man anser också att skarvungarna utsätts för djurplågeri genom oljering. StOF kräver att Länsstyrelsen från och med i år behandlar ansökan om skydds jakt på skarv med utgångspunkt i de fakta som finns om skarvens effekt på fisket. Eftersom berguv, som är rödlistad fågelart, kan förekomma i skarvkolonier bör en sakkunnig person dessförinnan ha inventerat och konstaterat att ingen berguv häckar. De har även bl.a. framfört att de ifrågasätter hur Jägareförbundet och skytteföreningar kan vara drabbade av ett speciellt problem och kan stå som sökande. StOF ställer sig även frågande till hur Mellersta skärgårdens jakt- och viltvårdsförening är berättigad att söka då det inte framgår att deras medlemmar upplevt något specifikt problem med skarven. Helt andra naturliga variationer kan vara orsak till nedgång av gös och abborre i närheten av skarvkolonier. Beståndet av skarv i Stockholms skärgård har minskat. Formuleringen ”skydds jakt för jakträttsinnehavare och deras jaktgäster” innebär en slags allmän jakt snarare än skydds jakt. Eftersom den häckande rasen (*sinensis*) flyttar bort under augusti-september och återvänder mars-april kommer nominatrasen (*carbo*) som under senhöst-vinter besöker Stockholms skärgård att utsättas för jakt, vilket inte bör tillåtas. Jakt bör under inga förhållanden ske innan 25 augusti eftersom ungfågeln till dess är beroende av föräldrafågeln. Det är välkänt att skarven är en positiv faktor för flera häckande fågelarter och StOF påpekar att en slutsats i en doktorsavhandling som presenterats under året var att skarven har en i huvudsak positiv effekt för skärgården eftersom flera djur och växter gynnas av skarvkolonierna. Mångfalden ökar och havet renas då fosfor och kväve anrikas på skarvöarna. Havsörnen gynnas av skarven. De hänvisar även till deras polisanmälan om djurplågeri och olaga jakt, och diverse andra brister rörande tidigare tillstånd om bristande rapporteringar och sena ansökningar. Ett treårigt tillstånd bör inte vara aktuellt innan Naturvårdsverkets förvaltningsplan är klar.

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

StOF åberopar även detaljer för att påvisa hur slarvig Fiskareförbundets/Jägareförbundets ansökan är. StOF har anfört att Fiskeriverket under 2010 presenterade en nyligen genomförd studie utförd i Stockholms Skärgård med syfte att studera om skarv har någon märkbar påverkan på fiskbeståndet och att slutsatsen var att så inte var fallet. I vissa fall har angivits att skarven inte tycks utgöra ett problem eftersom tidigare tillstånd inte utnyttjats. Angående Löparö fiskevårdsområdes ansökan framför StOF huvudsakligen att sökanden inte kunnat påvisa någon dokumentation som styrker deras påstående att skarven har negativ påverkan på reproduktionen av gös, gädda och abborre. Den stränga vintern kan påverka skarvpopulationen negativt. StOF motsätter sig starkt jakt under häckningstid.

Länsstyrelsen har kommunicerat Jägareförbundets och StOF:s yttranden. *Roslagens Sjöfågeljaktvårdsförening* har kommit in med ett förtydligande avseende deras ansökan. Ansökan omfattar deras medlemmar med jakträtt på enskilt vatten i Saltsjön. Deras ca 170 medlemmar bedriver småskaligt husbehovsfiske efter gädda, sik, abborre m.m. Detta är i dag nästan omöjligt eftersom skarven tar eller skrämmer bort fisken från fiskeredskapen. Den fisk som tas upp i näten är ofta skadad. Försök med fågelskrämmor har endast kortvarig effekt. Föreningen anser att det är viktigt att även mindre jakt- och fiskerättsinnehavare på detta sätt ges möjlighet att skydda sina möjligheter till fiske och fina redskap.

Mellersta Skärgårdens Jakt och Viltvårdsförening har bl.a. gett följande synpunkter på StOF:s remissvar. År 2010 fanns bara inom föreningens verksamhetsområde 10 kolonier och under hösten uppskattningsvis ca 5 000 individer samt ytterligare ett stort antal från angränsande områden. Det antal om 200 st. individer av mellanskarv som ansökan avser saknar betydelse för beståndets storlek men kan däremot ha lokal betydelse för de lokala fiskebestånden. Mellanskarvens potential att fånga stora exemplar av exempelvis gädda och ål är väldokumenterad och allt fler rapporter visar att påverkan på många fiskarter är katastrofal. Det saknas belägg för en historisk förekomst av mellanskarv i Stockholms skärgård vilket innebär att naturliga fiender saknas. *Yrkesfiskaren Stefan Anjou* har bl.a. inkommit med följande synpunkter rörande StOF:s remissvar. Skarven hackar sönder fisk som ål, strömming och sik som redan är fångad i fiskhuset. Fisken som han får kassera i samband med att skarven angripit fisken i fiskehuset är ca 5-10 kg per skarvangrepp och till ett värde av 200-500 kr per tillfälle.

Löparö fiskevårdsområdesförening har sammanfattningsvis framfört följande rörande StOF:s remissvar. De ifrågasätter hur dokumentation angående skarvens påverkan på reproduktionen kan gå till på annat sätt än genom den upplevda situationen där fångsten av gädda, gös och abborre minskat under samma period som skarven ökat kraftigt i antal. Det finns ingen anledning att tro eller befara att det småskaliga kustfisket, husbehovsfisket eller det fria handredskapsfisket skulle kunna beskatta de tre ”matfiskarna” till de volymer som satte beståndens

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

minskning i fråga. De vidhåller sina önskemål om skydds jakt på skarv med tillägget att om det påverkar beslutet i positiv riktning kan perioden för sökt skydds jakt kortas och istället omfatta tiden 1 maj t o m 15 juni.

Skäl till Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsens bedömningar

Enligt 29 § jämförd med 23 a § jaktförordningen (1987:905) kan Länsstyrelsen ge tillstånd till skydds jakt för att **förhindra allvarlig skada** på bl.a. fiske och annan egendom om det inte finns någon **annan lämplig lösning** än jakt och om **upprätthållande av artens bevarandestatus** inte försvåras.

Ett beslut får även avse rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg enligt jaktförordningen.

Skärgårdsstiftelsen har i sin avrapportering såsom observatörer från förra årets beslut observerat att det i de flesta bon som oljerats inte fanns några icke oljerade ägg utan att alla ägg var blå av olja i de flesta bon. De teorier som noterats i rapporten var att antingen kunde de obehandlade äggen utsatts för predation i större utsträckning än de oljerade eller så har olja från oljerade ägg via den ruvande fågeln successivt fördelats mellan äggen i redet under ruvningen. Oavsett orsak och eftersom det är ett villkor i Länsstyrelsens beslut att minst ett ägg är obehandlat så anser Länsstyrelsen att metoden att oljera ägg har brister och därför medges endast prickning av ägg i årets beslut.

Skäl för begränsningar i antal ingreppstillfällen, tid samt avslag på vissa öar

Länsstyrelsen är medveten om att skarven flyttar runt och vill undvika tilläggsbeslut. Därför har antalet bon där ingrepp får utföras har satts med god marginal. Syftet med det är att alla bon på de platser där äggprickning tillåts bör ha möjlighet prickas vid samma tillfälle.

Länsstyrelsen har begränsat antalet tillfällen som störningar får ske på varje plats. Upprepade störningar i en koloni kan leda till att skarvarna överger kolonin och etablerar sig på ett eller flera nya ställen. Resultatet kan bli att en skarvkoloni splittras upp i flera nyetablerade kolonier. Sannolikheten för sådan splittring ökar med ökade störningar i kolonin. Det finns flera exempel på sådana händelser i länet under senare tid. Ytterligare splittring av kolonier till flera platser är en utveckling som Länsstyrelsen vill undvika.

Skarven har sin huvudsakliga ägglägningsperiod under maj månad. Äggpåverkan har goda förutsättningar att ge önskat resultat om ingreppen genomförs under maj månad. Under andra halvan av maj och vid ingången av juni ökar dessutom risken för störning av andra arter som kan häcka i skydd av skarvkolonierna, t ex tobisgrissla och svärta. På Äggskären finns en av få och små kolonier häckande tobisgrissla i södra delarna av Stockholms skärgård. Tobisgrissla är

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

störningskänslig framför allt från mitten av maj och framåt. Det är därför lämpligt att genomföra ingrepp i skarvbon på denna plats innan den mest störningskänsliga perioden startar för tobisgrisslan. De oberoende observatörerna noterade 2010 tobisgrissla vid Äggskären under oljeringen. När det gäller ansökan om äggprickning på Alöarna så ingår de i Naturresevat och därför gör Länsstyrelsen bedömningen att ingrepp inte bör medges där. Avseende Västra Pjukan anser Länsstyrelsen att de börjat häcka på dessa platser förra året var till följd av åtgärder på närliggande öar. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att om man stör skarven även på dessa klipphäckningskolonier ökar risken att de i stället häckar nära sommarstugor och bebyggelse, och vill därför begränsa antalet platser med ingrepp till samma som föregående år. Tallkobben är helt och hållet en trädkoloni där det i princip är omöjligt att göra ingrepp i bon och dessutom häckar hägrar där som då kommer att bli störda. Marskärskobben är en trädkoloni som omöjliggör ingrepp.

Länsstyrelsen har i beslutet tillåtit ingrepp i fågelbon och anser att ytterligare jaktmetoder såsom jakt med vapen under häckningstid inte är lämpligt och avslår därför *Löparö fiskevårdsområdesförening* ansökan om skydds jakt på skarv under perioden 1 maj – 15 juli.

Upprätthållande av artens bevarandestatus

Länsstyrelsen har med hjälp av Skärgårdsstiftelsens tillsynsmän, Riksmuseets forskare och representanter för ornitologiska föreningar i länet mycket noga följt mellanskarvens populationsförändringar i Stockholms län såvitt denna kan utläsas av de boinventeringar (antal häckande par) som årligen genomförs inom projektet Levande skärgårdsnatur.

Statistik visar att skarven initialt ökat mycket kraftigt i Stockholms skärgård från den första etableringen 1994 fram till 2006. Under de senaste åren verkar populationstillväxten dock ha stannat av eller möjligen gått tillbaka något.

Länsstyrelsen gör bedömningen att upprätthållandet av artens bevarandestatus inte försvåras genom beviljad skydds jakt.

Annan lämplig lösning

Arbetet med skadeförebyggande åtgärder på redskapssidan eller i form av skrämsetoder bedrivs i mycket liten utsträckning av näringen. Den huvudsakliga insats som gjorts är att Fiskeriverkets projektgrupp för sälskador, där så varit möjligt, även har integrerat skarvskydd i utvecklingsarbetet. Bedömningen är att utveckling av skarvsäkra redskap och skrämsetoder i allt väsentligt är beroende av statliga medel och insatser från myndigheterna. Länsstyrelsen gör bedömningen att ytterligare krav på enskilda fiskare att utveckla sina redskap inte kan ställas på grund av ovanstående.

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

Övriga avväganden inom Länsstyrelsen

Det finns olika åsikter mellan Länsstyrelsens sakområden när det gäller jakten på skarvar.

Ur naturvårdssynpunkt framhålls att det inte finns något tydligt vetenskapligt bevis för skarvens negativa påverkan på viktiga matfiskar i skärgården. Detta har inte heller yrkesfiskarna kunna visa. Fiskeriverkets forskare (bl.a. Maria Boström) har studerat skarvens födointag och menar att det är svårt att relatera det till fiskesamhällen eftersom det ofta saknas tillräckligt bra data på fiskbiomassa. Studier har dock skett vid Gävle (Lövstabukten), Mönsterås, Karlskrona samt en del på Västkusten. Preliminära resultat har visat att när man sätter provfiske i relation till skarvkolonierna, syns ingen klar trend i fiskesammansättningen vid skarvkolonier. Enbart för abborre fanns en svag trend där det nära skarvkolonier förekommer färre men större abborrar än i provfisken som inte har skarvkolonier i sin direkta närhet. Studier i Mönsterås har visat att skarvfödan där till största delen utgörs av spigg (Fiskebestånd och miljö i hav och sötvatten – Fiskeriverket 2010). För att få bättre underlag om förhållandena i Stockholm, har födestudier hos skarv även startats upp vid Gålö. Det är angeläget att dessa studier fortsätter så att vi får bra underlagsdata även från vår region.

De årliga skarvinventeringarna i länet visar att hittillsvarande insatser mot skarv haft mycket begränsad effekt på länsnivå. Behandlade kolonier har förvisso minskat, men å andra sidan har dessa fåglar istället till stor del etablerat sig på nya platser. Detta medför ökad risk till ny störning t ex för fritidsboende. Ingreppen under skarvarnas häckningstid kommer även i konflikt med annan värdefull fågelfauna som också störs vid besöken i kolonierna. Ur naturvårdssynpunkt bör därför ingen skydds jakt tillåtas innan skador på fisket, orsakade av skarv, finns dokumenterade.

Från fiskesympunkt har det framförts att med ökande skarvpopulation har skadorna i fisket ökat drastiskt och att skarven äter de flesta förekommande fiskarter, även de kommersiellt betydelsefulla. Skarven påverkar fisket på i huvudsak fyra sätt:

1. Skarven ger upphov till skador på fisken i och i närheten av redskap vilket försämrar fångstens värde.
2. Skarven uppträder i och i närheten av redskap vilket påverkar redskapens fångsteffektivitet och minskar fångsten.
3. Skarven fastnar i redskap och ger därmed upphov till skador på redskap och betydande merarbete för fiskaren.
4. Skarven har genom sin predation en negativ inverkan på fiskbestånden.

Vidare framförs från fiskesympunkt att skarvens negativa påverkan på fisket finns dokumenterat i en lång rad utredningar som publicerats under senaste 10 åren. I Miljövårdsberedningens betänkande (SOU 2000:67) liksom i en rad andra statliga utredningar som rör kustbefolkningens förutsättningar tas skarvens negativa

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

inverkan på fisket upp som ett mycket stort problem. Detta gör även Fiskeriverket (2001) i sin analys av småskaligt kustfiske och insjöfiske. Fiskeriverket föreslår i sin analys att skyddsjakten efter skarv skall utvidgas samt att "äggprickning kan också användas som en metod att begränsa skarvpopulationen". Här omnämns de åtgärder som vidtagits i bl.a. Hjälmarens som god förebild och att man där lyckats begränsa skarvstammen och därmed minskat skadorna på fisket. Skarvens effekter på fiskbestånden finns även dokumenterat i Fiskeriverkets kustlaboratoriums rapport "Skarv och fisk vid svenska Östersjökusten" (Saulamo m.fl. 2001). I denna konstateras att ett lokalt abborrhbestånd under vissa förutsättningar helt kan försvinna genom predation från skarv. Sådana data finns även dokumenterade från gösfisket i Hjälmarens (Nyberg 1999). Nyberg visar genom sina beräkningar att skarvens predation har en stor negativ inverkan på gösförekomsten i sjön.

Samlad bedömning

Syftet med äggprickningsinsatserna i kolonierna är att lokalt påverka populationsstorleken (häckningsutfallet) och därmed minska skadorna på fisket. Länsstyrelsen gör bedömningen att äggprickning behövs som ett komplement till övrig skydds jakt på skarv. Länsstyrelsen gör vidare bedömningen att begränsning av antal bon där ingrepp får göras motsvarar tidigare beslut om antal ägg som fick behandlas.

Länsstyrelsen anser att ett flerårigt beslut inte är aktuellt i dagsläget utan vill avvakta andra utredningar som t.ex. Naturvårdsverkets uppdatering av nationell förvaltningsplan för skarv. Vidare är det viktigt att årligen granska beståndsutvecklingen, både inom och mellan de olika kolonierna.

Länsstyrelsen anser att medgiven skydds jakt är balanserad och kontrollerad och därmed förenligt med artikel 9.1 i EU:s direktiv (79/409/EEG) om bevarande av vilda fåglar.

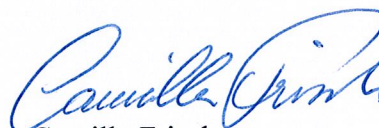
Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förordnar att beslutet skall gälla utan hinder av att det överklagas (59 § JF).

./. Detta beslut kan överklagas hos Naturvårdsverket, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Åsa Ryding med länsassessorerna Camilla Frisch som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningscheferna Lars Nyberg och Ulrika Geber samt chefsjuristen Karin Bergh deltagit.

Åsa Ryding

Camilla Frisch

Datum
2011-05-03

Beteckning
2181-6875-2011, 2181-
9918-2011, 2181-7796-
2011, 2181-2238-2011,
2181-3360-2011, 218-
206-2011

SÄNDLISTA

Roslagens sjöfågelförening, c/o Christer Candal, Hamnholmsvägen 11, 760 15
GÄDDÖ, *delgivningskvitto*
Mellersta Skärgårdens Jakt och Viltvårdsförening, c/o Björn Sjöblom, Lerkila,
130 38 RUNMARÖ, *delgivningskvitto*
Stefan Ajou, Husinge 3742, 760 40 VÄDDÖ, *delgivningskvitto*
Stockholms läns fiskarförbund, c/o Anders Jansson, Edvardsudde, 130 55 ORNÖ,
delgivningskvitto
Jägareförbundet Stockholms län, Maskingatan 3, 195 60 ARLANDASTAD,
delgivningskvitto
Hörningsholms Godsförvaltning, c/o Stephan Gäfvert, Hörningsholm, 153 93
HÖLÖ, *delgivningskvitto*
Löparö fiskevårdsområdesförening, c/o Sven-Olov Bäcker, Löparö 3157, 760 10
BERGSHAMRA, *delgivningskvitto*
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Jordbruksverket, 551 82 JÖNKÖPING
Kustbevakningen, Regionledning Ost, Box 1184, 131 27 NACKA STRAND
Polismyndigheten i Stockholms län, Sjöpolis enheten, Box 1173, 131 27 NACKA
STRAND
Stockholms Ornitologiska förening, Box 1081, 101 39 STOCKHOLM
Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Box 7669, 103 94 STOCKHOLM
Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 NYKÖPING
Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 85 UPPSALA
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 VÄSTERÅS
länsöverdirektören
Enheten för lantbruksfrågor (länsfiskekonsulenten)
Enheten för naturvård
Enheten för tillståndsfrågor
Pärmen

VAR SKA BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till Naturvårdsverket .
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M.M.	I skrivelsen ska du - tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras. Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig. Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Din skrivelse ska inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Naturvårdsverket.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet , annars kan ditt överklagande inte tas upp.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.